

یادداشت

بودجه ۴: ناترازی درآمدهای ناپایدار و هزینه‌های فراینده

۳. تثبیت قیمت نفت و نرخ دلار برای بودجه: دولت در بودجه ۱۴۰۴ قیمت هر بشکه نفت و قیمت دلار را در مقایسه با سال‌های گذشته محتاطانه‌تر در نظر گرفته و ظاهراً سعی دارند تا نوسانات قیمت نفت و دلار را مدیریت کنند. این پیش‌بینی‌ها با توجه به نوسانات بازار جهانی نفت و تحریم‌ها تا حدی محافظه‌کارانه است، اما همچنان تحقق درآمدهای نفتی و صادرات آن به دلیل تحریم‌ها با عدم قطعیت روبه‌رو است. ۴. تقویت زیرساخت‌های دفاعی و امنیتی: با توجه به تهدیدات منطقه‌ای و بین‌المللی، دولت بودجه درخور توجهی را برای تقویت بنیه دفاعی اختصاص داده است، که با توجه به شرایط امنیتی منطقه و فشارهای بین‌المللی مانند تهدیدات اسرائیل و جنگ‌های نیابتی، توجیه‌پذیر است. این تقویت امنیت می‌تواند نقش مهمی در حفظ ثبات داخلی و دفع تهدیدات خارجی ایفا کند.

نقاط ضعف لایحه بودجه ۱۴۰۴

۱. افزایش بودجه شرکت‌های دولتی بدون اصلاحات ساختاری: یکی از نقاط ضعف جدی این بودجه، افزایش بودجه شرکت‌های دولتی است. شرکت‌های دولتی، به دلیل ناکارآمدی مدیریتی و بهره‌وری پایین، در بسیاری از موارد به منبعی برای اتلاف منابع مالی تبدیل شده‌اند. بدون اصلاحات ساختاری و مدیریتی، این شرکت‌ها همچنان به‌عنوان باری سنگین بر دوش بودجه باقی می‌مانند و هزینه‌های بیشتری را به اقتصاد تحمیل می‌کنند. ۲. ناترازی جدی میان هزینه‌ها و درآمدها: یکی از مشکلات اساسی بودجه ۱۴۰۴، ناترازی بین درآمدها و هزینه‌ها است. درآمدهای پیش‌بینی شده به‌ویژه در بخش مالیات و صادرات غیرنفتی، ممکن است به دلیل شرایط اقتصادی محقق نشوند. درحالی‌که هزینه‌ها به‌ویژه در بخش حقوق و دستمزد (با افزایش ۲۰ درصدی)، یارانه‌ها و هزینه‌های جاری دولت بسیار بالاست. این ناترازی می‌تواند به کسری بودجه شدید و در نتیجه فشار بر تورم و افزایش بدهی‌های دولت منجر شود. ۳. وابستگی به درآمدهای نفتی ناپایدار: اگرچه دولت در تلاش است تا وابستگی به نفت را کاهش دهد، اما بخش مهمی از درآمدهای بودجه همچنان از فروش نفت تأمین می‌شود. با پیش‌بینی فروش نفت به طور منظم به‌ویژه در شرایطی که تحریم‌ها دسترسی به بازارهای جهانی را محدود کرده و فروش نفت ایران با تخفیف‌های زیادی همراه است، رسیدن به این اهداف درآمدی ممکن است با انحراف همراه باشد.

۴. وابستگی شدید به افزایش درآمدهای مالیاتی: پیش‌بینی افزایش ۳۹ درصدی درآمدهای مالیاتی در بودجه ۱۴۰۴ یکی از ریسک‌های مهم این بودجه است. هرچند تلاش دولت برای گسترش پایه مالیاتی و کاهش فرار مالیاتی اقدامی مثبت است، اما با توجه به رکود اقتصادی و فشارهای تورمی، احتمال تحقق کامل این درآمدها با تردید مواجه است. همچنین فشار مالیاتی بر کسب‌وکارها و بخش‌های تولیدی ممکن است به کاهش فعالیت‌های اقتصادی و رشد منفی تولید منجر شود.

بودجه نهادهای خاص بدون بهره‌وری اقتصادی

اختصاص بودجه به نهادهای خاص، نظیر نهادهای فرهنگی و مذهبی، درحالی‌که بخش‌های کلیدی مانند بهداشت و آموزش نیاز به حمایت بیشتری دارند، یکی دیگر از نقاط ضعف این لایحه است. افزایش بودجه این نهادها بدون تأثیرگذاری ملموس اقتصادی می‌تواند به نارضایتی عمومی و ناکارآمدی در تخصیص منابع منجر شود. بودجه ۱۴۰۴ با توجه به شرایط داخلی و بین‌المللی یک سند مالی پیچیده و چالش‌برانگیز است. از یک سو، تلاش برای کاهش وابستگی به نفت و تقویت درآمدهای غیرنفتی مثبت ارزیابی می‌شود، اما از سوی دیگر، ناترازی درآمدها و هزینه‌ها، افزایش بودجه شرکت‌های دولتی ناکارآمد و وابستگی به منابع ناپایدار همچنان از چالش‌های جدی پیش‌روی دولت است. به نظر می‌رسد که توجه به موارد زیر در دولت باید مدنظر قرار گیرد:

۱. اصلاحات ساختاری در شرکت‌های دولتی به منظور افزایش بهره‌وری و کاهش اتلاف منابع. ۲. کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی و گسترش صادرات غیرنفتی با تقویت زیرساخت‌ها و افزایش تعاملات منطقه‌ای. ۳. بهبود نظام مالیاتی از طریق گسترش پایه‌های مالیاتی بدون اعمال فشار بیش از حد بر بخش تولیدی. ۴. اولویت‌بندی صحیح در تخصیص منابع با توجه به نیازهای حیاتی کشور مانند بهداشت، آموزش و تولید. این تغییرات می‌تواند به بهبود کارایی بودجه ۱۴۰۴ و جلوگیری از بحران‌های مالی و اقتصادی کمک کند و زمینه‌ساز توسعه پایدار در سال‌های آینده باشد.

علیه‌سیاسی‌بودن

یعنی از بدو تولد (یا به زعم آلتوسر حتی پیش از تولد تا لحظه مرگ)، سیاسی هستیم، اما «سیاسی‌شدن» محصول مداخله سوزۀ است…»^{*}. پس انسان بجاھو انسان سیاسی است و تحت سیطره سازوکارهای حکومتی. از این منظر، سیاسی بودن واجد اهمیت اساسی نیست. جایی انسان سیاسی اهمیت پیدا می‌کند که دست به انتخاب می‌زند تا سیاسی باشد؛ یعنی به وضعیت موجود نگاهی انتقادی داشته و درصدد تغییر یا اصلاح آن برآید. بدیهی است در این امر نخبگان جامعه در خط مقدم این رویکرد انتقادی قرار دارند و انتظاری که از آنان وجود دارد بسیار بیشتر از انتظاری است که از توده‌ها می‌رود. انتظار «سیاسی‌شدن» و سوزۀ‌شدن. جامعه منط جامعه‌ای است که نخبگان از سیاسی‌شدن بهراسند و در همان محدوده سیاسی‌بودن قرار بگیرند همچون عوام و این وضعیت چیزی نیست به‌جز با رغبت به سیطره قدرت بردادن. نخبگان یک جامعه، نویسندگان، دانشگاهیان و بوروکرات‌ها چگونه می‌توانند در شرایطی که جامعه در وضعیت بحرانی سیاسی، اجتماعی و اقتصادی قرار دارد، از سیاسی‌شدن سر باز بزنند. آن‌هم با این دستاویز که زمانه‌ای که در آن به سر می‌بریم، شبیه هیچ زمانه‌ای نیست. این نگاه غیرتاریخی سهویی یا عمدی دستاوردی تـرـجـشـد نیست! ناھنجاری‌ها و نابسامانی‌ها ندارد. این گریز از سیاست دراعتماد بین تئمانی توده‌ها و تسلیم در برابر جامعه‌ای است که دیگر توان و تمایل کنشگری سیاسی ندارد و نخبگان و روشنفکرانش را منفعطلبان سمج سیاسی می‌داند که وضعیت فعلی حاصل اشتباهات آنان در گذشته است. فارغ از اینکه در همه ادوار به دسیسه‌ی اصحاب قدرت توده‌ها نگاهی سوظن‌آمیز به نخبگان و روشنفکران داشته‌اند، اما آنان پیشگام تغییرات اجتماعی و سیاسی و اقتصادی شده‌اند. دست بر قضا وضع موجود دستاورد توده‌ها و تبعیت‌شان از عمیق‌ترین لایه‌های ست است. تبعیت از افرادی است که نه به آزادی باور داشته و نه به دموکراسی. پس این تصور چگونه و از کی به وجود آمد تا بین عوام و خواص این‌گونه جدایی بیندازد. برای رفع این بی‌اعتمادی از توده‌ها انتظاری نیست تا در واکاوی این انحراف پیش‌قدم شوند. چاره‌اندیشی برای اصلاح این انحراف هم بر دوش روشنفکران است. پیشگامی در این راه با سیاسی‌شدن آغاز می‌شود. جامعه‌ای که از این امر بهراسد، در سیطره ایدئال توده‌ها محو خواهد شد. برای سیاسی‌شدن شجاعت لازم است؛ شجاعت ایستادن در برابر توده‌ها و علنی‌کردن جھل‌شان. باید با رنج و درد توده‌ها همدردی کرد و راه چاره‌ای اندیشید و بر ابطال دامن‌گیرشان تاخت. جامعه منط، جامعه‌ای است که روشنفکرانش به توده‌ها باح بدھند تا از آنان توجه، ستایش و شهرت طلب کنند. آنچه در سنت سلبریتی‌ها رایج است، اندکانک در خواص نیز نفوذ کرده. آن‌هم در زمانه‌ای که روشنفکران آن به لحاظ اقتصادی بهتر از توده‌های فرودست، و در فقر و فاقه به سر می‌برند. با این وضعیت، ترس از توده‌ها معنا ندارد. باید در برابر ابطال و عوام‌زدگی‌شان ایستاد. ابدالی که بیش از همه نسل نو در آن غوطه‌ور است و با نخوت و خطا می‌پندارد با روی‌گردانی از عمل روشنفکری جامعه مطلوب‌تری برای آینده خواهد ساخت؛ علیه سیاسی‌شدن و به انتظار تغییرات خودبه‌خودی یا به دست قدرت‌های بیرون از ایران چشم‌دوختن انحرافی است! اس‌ت‌که برندگان این مردم نخواھند بود. هیچ جامعه‌ه‌ای در طول تاریخ به دست دشمنانش آزاد و رها نشده است.

«برای نوشتن این یادداشت از کتاب «هگل پنج منن سیاسی منتخب» نوشته محمدمهدی اردبیلی، انتشارات روزبهان استفاده شده است.

باز ایام تقدیم لایحه بودجه شد و نگرانی‌های اصحاب فرهنگ و هنر و رسانه افزایش یافت. لایحه بودجه ۱۴۰۴ تقدیمی از طرف دولت پرشکیان، مانند لوايح دولت قبلي، معافیت‌های مالیاتی این حوزه را به‌شدت محدود کرده و برای آن سقفی بسیار ناچیز تعیین کرده است. در این لایحه هیچ تفاوتی بین شخصیت‌های حقیقی و حقوقی قائل نشده و این موضوع باعث نگرانی شدید فعالان این حوزه شده است. در ایران، تولیدات فرهنگی و هنری با مشکلات اقتصادی، قانونی و سیاسی زیادی روبه‌رو هستند. از جمله این مشکلات می‌توان به سانسور گسترده، دخالت‌های مکرر نهادهای مختلف و استعمال‌های خارج از عرف و قانون متعدد اشاره کرد که بر فرایند تولید، اجرا، توزیع و انتشار آثار فرهنگی و هنری تأثیر منفی گذاشته است. کاهش حمایت‌های مالی مانند معافیت‌های مالیاتی، این حوزه را در معرض خطر بیشتری قرار می‌دهد و می‌تواند منجر به تضعیف بنیادین تولیدات فرهنگی و هنری در ایران شود.

سوءتفاهم درباره معافیت‌های مالیاتی: معافیت برای فعالیت فرهنگی، نه هنرمندان

یکی از مهم‌ترین مسائل مربوط به معافیت‌های مالیاتی در حوزه فرهنگی و هنری، سوءتفاهمی است که در این‌باره وجود دارد. برخلاف تصور برخی، معافیت‌های مالیاتی در این حوزه به فعالیت‌های فرهنگی و هنری اختصاص دارد، نه به خود هنرمندان. یعنی این معافیت‌ها شامل تولیدات فرهنگی فعالیت‌های تبلیغاتی، تجاری یا دیگر فعالیت‌های اقتصادی هنرمندان.

ریسک‌های فراوان در فعالیت‌های فرهنگی و هنری ایران

فعالیت‌های فرهنگی و هنسری در ایران با ریسک‌های فراوانی مواجه است که به‌شدت سودآوری و پایداری این بخش را تحت تأثیر قرار می‌دهد. اولین ریسک مهم، سانسور گسترده است که باعث محدودیت در خلق و توزیع آثار هنری می‌شود. همه آثار فرهنگی و هنسری قیل از تولید و حتی نمایش عمومی نیازمند دریافت مجوزهای مختلف از نهادهای دولتی هستند. در این فرایند، بارها و بارها تغییرات محتوایی از هنرمندان خواسته می‌شود که به طور مستقیم بر کیفیت آثار تأثیر می‌گذارد. علاوه‌براین، رقابت نابرابر با محصولات فرهنگی

نگاهی به نگرانی‌های مالیاتی مربوط به امور فرهنگی و هنری در بودجه سال آینده

چالش معافیت‌ها

مهدی کوهیان

حقوق‌دان

خارجی نیز از جمله چالش‌های مهم هنرمندان ایرانی است. محصولات خارجی به دلیل نبود محدودیت‌های مشابه، با آزادی بیشتری تولید و توزیع می‌شوند و این امر باعث می‌شود آثار داخلی در مقایسه با آنها از قدرت رقابت کمتری برخوردار باشند. همچنین درحالی‌که هنرمندان در کشورهای دیگر از حمایت‌های مالی و قانونی بیشتری برخوردارند، هنرمندان ایرانی با موانع قانونی و اقتصادی جدی دست‌وپنجه نرم می‌کنند.

کاهش معافیت‌ها و اثرات آن بر بازارهای داخلی و خارجی

کاهش معافیت‌های مالیاتی که در لایحه بودجه در نظر گرفته شده است، می‌تواند به تضعیف شدید بازارهای داخلی و خارجی برای تولیدات فرهنگی منجر شود. در داخل کشور، هنرمندان به دلیل مشکلات اقتصادی و هزینه‌های بالا با چالش‌های جدی مواجه‌اند. این چالش‌ها شامل هزینه‌های بالای تولید، محدودیت‌های قانونی و کاهش تقاضاست. در سطح بین‌المللی نیز حضور در بازارهای جهانی به دلیل محدودیت‌های قانونی و نبود سیاست‌های حمایتی کارآمد، برای هنرمندان ایرانی دشوار است. بسیاری از آثار فرهنگی و هنری ایرانی به دلیل محدودیت‌های مالی و نبود حمایت‌های مناسب، نمی‌توانند در سطح جهانی رقابت کنند و از فرصت‌های حضور در بازارهای بین‌المللی محروم می‌شوند.

حاشیه‌های ادامه‌دار جشنواره فیلم کوتاه تهران

از چپ به راست:

علی حسینی

سیدمرتضی

ساخته محمد اسفندیاری و جایزه مؤسسه بهشت امام (رض‌ا‌ع) به «بدروود پاریس» ساخته محمدابراهیم شهبازی تعلق گرفت. بخش بعدی مراسم اختتامیه به اهدای جوایز سینمایی ایران اختصاص داشت که برگ زرین در این بخش به ترتیب زیر اهدا شد:

بهترین فیلم بخش پویانمایی: لوح افتخار به علی معصومی برای «باگ»، برگ زرین به حسین ملایمی و شیرین سوهانی برای «در سایه سرو».

بخش مستند: لوح افتخار به علی حسینی، محمدرضا شفاه، درناز حاجی‌ها، آرمان فیاض و میثم مولایی داوری این دوره از جشنواره را برعهده داشتند. در بخش معرفی برگزیدگان این جشنواره در بخش هوش مصنوعی و واقعیت مجازی، دیپلم افتخار و ۵۰۰ دلار به فیلم به‌چهره‌یاباغ از آمریکا اهدا شد. دیپلم افتخار و ۵۰۰ دلار به افروز باوفا از ایران برای فیلم معجزه تعلق گرفت. جوایز بین‌الملل با حضور مجری‌برداری: علی حسینی‌زاده برای فیلم «حقیقت‌جویان»، دیپلم افتخار و هزار دلار به بیل موریسون برای فیلم «حادثه» از کشور آمریکا تعلق گرفت. در بخش راه ابریشم، جایزه به نیشی دوکار برای فیلم «آبنبات ترش» از هند اهدا شد.

برگ زرین بهترین فیلم تجربی بین‌الملل به آنی سکا و در بخش پویانمایی بین‌المللی نیز، جایزه به «در سایه سرو» از ایران، ساخته شیرین سوهانی و حسین ملایمی اهدا شد. برگ زرین و هزار دلار جایزه بخش مستند نیز به فیلم «پوزال» ساخته ماریا ماوتی و احسان فرخی‌فرد تعلق گرفت. جایزه فیلم داستانی نیز به آنا یارکس برای ساخت «سپیده‌دم» از اسپانیا تعلق گرفت.

در پایان اهدای جوایز این بخش، احمدرضا معتمدی (داور) که با سختی را می‌رفت و روی سن آمده بود، از سمانه بدالهی دعوت کرد روی سن حاضر شود و گفت: سه نفر از شاگردان من امشب جایزه گرفتند، اما بهترین فیلم داستانی امسال مربوط به شاگرد دیگرم سمانه بدالهی بود، ولی چون تعداد فیلم‌های ایرانی بخش بین‌الملل زیاد شده بود، از جایزه محروم شد. او به فیلم‌سازان کوتاه توصیه کرد فیلم «شیفت» بدالهی را به عنوان کلاس درس شما بشمارد کنند و بعد خطاب به او گفت: من جایزه‌ای ندارم که به شما بدهم ولی تمام اعمال سال‌های گذشته‌ام را به عارفانه کرمیی برای فیلم «حناپندون»، بازیگر کودک این فیلم (اشکان کرمی) که به همراه عارفانه کرمیی روی سن آمد، این جایزه را به سه‌هزار کودک کشته‌شده در جنگ عراق و ایران تقدیم کردند.

بهترین فیلم از نگاه ملی: محمد اسفندیاری (کارگردان) برای فیلم «سیزده‌سالگی» جایزه ویژه دبیر جشنواره: مدالیمو جشنواره به عارفانه کرمیی برای فیلم «حناپندون»، بازیگر کودک این فیلم (اشکان کرمی) که به همراه عارفانه کرمیی روی سن آمد، این جایزه را به سه‌هزار کودک کشته‌شده در جنگ عراق و ایران تقدیم کردند.

جایزه ویژه هیئت داوران: (دو جایزه) به دانیال محمودنیا برای فیلم «دوستیو»، آدریس محمودیان برای فیلم «لیمو از همه چیز خبر داشت»، بهترین کارگردان فیلم داستانی: نادره سرکی برای

اخبار برگزیده

«سینمای آزاد» در سینماتک

ایسنا: سینماتک موزه هنرهای معاصر تهران دو برنامه آتی خود را به بررسی جنبش «سینمای آزاد» اختصاص داده است. جنبش «سینمای آزاد» حرکتی بود در مسیر ارج‌نهادن به «فیلم کوتاه» بخشی در واکنش به سینمای تجاری وقت و بخشی در تلاش برای جست‌وجوی سینمایی تازه. در این حرکت، جوانان فیلم‌ساز در شهرهای مختلف ایران شروع به ساختن فیلم‌های کوتاه هشت‌میلی‌متری با موضوعات و مساختار متفاوت کردند و بسیاری از آنها بعد از پیروزی انقلاب وارد فضای حرفه‌ای سینما شدند.

با این نگاه، سه فیلم کوتاه «رود زهر» به کارگردانی کیانوش عیاری (۳۲۰:۷ دقیقه)، «قاعده بازی» به کارگردانی داریوش عیاری (۲۸۰:۱۰ دقیقه) و «تعزیه» به کارگردانی طهماسب صلح‌جو (۱۵۰:۱۵ دقیقه)، یکشنبه ششم آبان ۱۴۰۳، ساعت ۱۵ در سالن سینماتک به نمایش خواهند آمد. همچنین بعد از نمایش فیلم‌ها، کیانوش عیاری، داریوش عیاری، طهماسب صلح‌جو و هادی علی‌پناه، منتقد و پژوهشگر، در جلسه گفت‌وگو حضور خواهند یافت و درباره تاریخچه سینمای آزاد، فضای فیلم‌سازی آن دوره و دستاوردهای «سینمای آزاد» سخن خواهند گفت.

جنبش «سینمای آزاد» ضمن پایه‌گذاری نخستین جشنواره‌های تخصصی فیلم کوتاه و انتشار کتاب‌ها و نشریات متعدد به فیلم کوتاه هویت بخشید و به آن به عنوان مدیومی برای جست‌وجو و کشف سینمای بهتر، اندیشمند و حساس به جامعه خود پیشنهاد داد. لازم به ذکر است این برنامه با همکاران «فیلمخانه ملی ایران» برگزار می‌شود. بخش دوم این برنامه روز یکشنبه ۱۳ آبان در معرض دید عموم قرار خواهد گرفت. علاقه‌مندان برای حضور در این جلسه می‌توانند به خیابان کارگر شمالی، ضلع غربی پارک لاله، سالن سینماتک مراجعه کنند. ورود برای عموم علاقه‌مندان آزاد و رایگان است.

بازیگران نمایش «ناصردا» معرفی شدند

به گزارش صبا، هم‌زمان با رونمایی از تصویر مرتضی تقی‌زاده و نازنین کیوانی، بازیگران نمایش «ناصردا»، زمان پیش‌فروش بلیت‌های این نمایش اعلام شد. پیش‌فروش بلیت‌های «ناصردا» از شنبه پنجم آبان در سایت تیوال به نشانی www.tiwal.com آغاز خواهد شد. این اثر از ۱۰ آبان در سالن شماره ۳ «لیخند» روی صحنه خواهد رفت. این نمایش به نویسندگی عباس جمالی، درامی روانکاوانه است که به موضوع نوحی دیگر شنیدن می‌پردازد. نمایش «ناصردا» به کارگردانی مهدی برومند و تهیه‌کنندگی سارا بهرامی روی صحنه خواهد رفت.

طراحان نمایش «دایره گچی قفقازی» معرفی شدند

در آستانه آغاز اجرای «دایره گچی قفقازی» که قرار است به کارگردانی امیر دژاکام در سالن اصلی مجموعه تئاتر شهر به صحنه برود، طراحان این اثر نمایشی معرفی شدند. بر این اساس، مزگان میرفی طراح لباس، میرامیر امیری آهنگ‌ساز، امیر قادری طراح گریم، بهزاد جاودانفر طراح حرکت و شیرین بوزیایی طراح صحنه، در این اثر نمایشی امیر دژاکام را همراهی می‌کنند.

«دایره گچی قفقازی» نوشته پرتولد برشت با ترجمه سیمین امیریان و تهیه‌کنندگی سعید مرادی از ۹ آبان اجرای عمومی خود را در سالن اصلی مجموعه تئاتر شهر آغاز می‌کند. همچنین پیش‌فروش بلیت‌های سه روز نخست این اثر نمایشی با تخفیف ۲۰ درصدی در سامانه تیوال آغاز شده است. تاکنون رابعه اسکویی، امیر کرلایی‌زاده و سیواوش خیرابی به عنوان بازیگران نمایش «دایره گچی قفقازی» معرفی شده‌اند. همچنین نقش‌های اصلی این اثر نمایشی نیز برعهده النا امیدی و نگار بابایی، دو بازیگر جوان خواهد بود که با این نمایش به فضای حرفه‌ای تئاتر معرفی می‌شوند.